

Náučný chodník Sychrov

Kraj:	Trenčiansky
Okres:	Nové Mesto nad Váhom
Geomorfologická jednotka:	Považský Inovec
Geologická jednotka:	jadrové pohorie
Chránené územia:	prírodná pamiatka Beckovské hradné bralo a prírodná rezervácia Sychrov
Prístup:	bus Beckov, ZŠ
Východisko:	Beckov, centrum, pri severnom vchode do parku Lipový sad (Beckovské lipy)
Trasa:	Beckov, centrum - Inovecká ul. - Sychrov - nad hradom Beckov - Beckov
Dĺžka, prevýšenie:	4,6 km, prevýšenie 190 m
Čas prechodu:	2,5 h
Počet zastávok:	4
Náročnosť:	nenáročná trasa

Zameranie chodníka: prírodovedné, geovedné

Typ chodníka: samoobslužný, okružný, obojsmerný, peší, celoročný

Nadväznosť na turistickú značku: Druhá polovica chodníka je súbežná so zelenou turistickou značkou.

Rok otvorenia: 2010

Aktuálny stav: Informačné panely sú v dobrom stave. Chodník je dobre značený v teréne.

Textový sprievodca: nie je

Kontakt: Občianske združenie Pre Prírodu, Mierové námestie 29, 911 01 Trenčín, tel. 0908 715 080

Poznámka: Odporúčame návštevu hradu Beckov na trase náučného chodníka, príp. blízkeho náučného chodníka Beckovské Skalice.

Využitelnosť pre školy

Náučný chodník je vhodný na terénne vyučovanie.

Čo sa oplatí vidieť na trase náučného chodníka a v okolí

Beckov. Obec a hrad na styku Dolnovážskej nivy v Podunajskej nížine, Považského Inovca a Považského podolia severovýchodne od Nového Mesta nad Váhom. Územie bolo osídlené od paleolitu. Prvá písomná zmienka o obci je z roku 1208. Od 11. storočia budovali na brale nad obcou (viac v samostatnom hesle) jeden z najstarších kráľovských pohraničných hradov (viac v samostatnom hesle). Výsady mestečka Beckov získal už v 14. storočí. Obyvateľstvo sa zaoberalo remeslami (súkenníctvo), poľnohospodárstvom, chovom dobytky, ovocinárstvom a vinohradníctvom, bola tu tehelňa a v 19. storočí päť páníc. V obci sa zachovali viaceré renesančné kúrie, sakrálne pamiatky (rímskokatolícky farský kostol sv. Štefana Kráľa z roku 1424, kláštor a kostol františkánov z konca 17. storočia, evanjelický a. v. kostol z roku 1792), viac ako 150-ročný Lipový sad. Obec je rodiskom ev. farára, národného buditeľa a prvého predsedu Slovenskej národnej rady Jozefa Miloslava Hurbana (1817 - 1888), geológa a paleontológa Dionýza Štúra (1827 - 1893), lekára, priekopníka v pôrodníctve Jána Ambra (1827 - 1890) a maliara Ladislava Medňanského (1852 - 1890). V renesančnej kúrii rodiny Ambrovcov z polovice 17. storočia je pobočka Trenčianskeho múzea s expozíciou venovanou histórii Beckova, spolku Tatrín a J. M. Hurbanovi.

Prírodná pamiatka Beckovské hradné bralo. Chránené územie v centre Beckova na styku Podunajskej nížiny, Považského Inovca a Trenčianskej kotliny - podcelku Považského podolia - vyhlásené v roku 1963 na ochranu 50 m vysokého brala strmo vystupujúceho na okraji nivy Váhu v rámci okrajového svahu Považského Inovca. Na formovaní tvrdoša so skalnou stenou miestami s prevismi mala významný podiel hĺbková i bočná erózia Váhu. Ich selektívnym účinkom a denudáciou (obnažovaním v dôsledku pôsobenia ďalších vonkajších geomorfologických činiteľov) bola z okolitých relatívne menej odolných hornín vypreparovaná nevelká kryha (zlomami ohraničená malá časť zemskej kôry) budovaná rôznymi druhmi vápencov, ostro a efektne kontrastujúca s okolitým rovinným či mäkšie modelovaným horským reliéfom. Skalné bralo v dôsledku striedania sa hornín s rozdielnymi fyzikálnymi vlastnosťami, napr. priepustnosťou, je gravitačne rozvoľnené, na okrajoch rozčlenené na skalné veže, navzájom oddelené ťahovými trhlinami, a podlieha deštrukcii okrem zvetrávania aj hĺbkovým zliezaním a rútením skalných blokov. Tento skalný výbežok z okraja pohoria zužuje dolinu Váhu a tak je toto miesto rozhraním medzi Podunajskou pahorkatinou - resp. jej podcelkom Dolnovážskou nivou - a Považským podolím - resp. jeho podcelkom Trenčianskou kotlinou. Historicky pre toto strategické miesto na styku Panónskej panvy a Karpát je zaužívaný pojem **Beckovská brána**.

Bralo sa pre svoju polohu a charakter stalo veľmi skoro miestom pre osídlenie, resp. výstavbu hradu (samostatné heslo) a je mimoriadnym a svojráznym krajinným prvkom.

Prírodná rezervácia Sychrov. Chránené územie na okraji Považského Inovca východne od Beckova vyhlásené v roku 1984 na svahu vrchu Sychrov (374 m n. m.) s juhovýchodnou orientáciou na ochranu sucho- a teplomilného trávnatého spoločenstva s bohatou populáciou hlaváčika jarného (*Adonis vernalis*). Ide zrejme o najsevernejšiu lokalitu jeho hromadného výskytu na Slovensku.

Hrad Beckov. Zrúcanina hradu v Beckove na nápadnom skalnom výbežku Považského Inovca s 50 m vysokou skalnou stenou nad nivou Váhu v Beckovskej bráne, vybudovaného na strategickom mieste pri brode na Váhu. Spomína sa už v roku 1200. Pôvodne patrilo kráľovi, v 12. storočí sa vybudovali kamenné paláce, koncom 13. storočia kamenná útočisková veža (bergfrit). V 14. storočí sa stal majetkom Matúša Čáka Trenčianskeho, na prelome 14. a 15. storočia ho dostal od kráľa za svoje služby veľmož poľského pôvodu Stibor zo Stiboríc. Po Stiborovcoch, jednom z najmocnejších rodov Uhorska, ktorí hrad veľkolepo prebudovali, sa majiteľmi panstva stali Bánffyovci Tí v polovici 16. storočia pre turecké nebezpečenstvo zlepšili hradné opevnenie. Po ich vymretí po meči v roku 1646 si panstvo rozdelili ich nástupcovia. Po požiari v roku 1729 začal hrad pustnúť. Zrúcaniny horného a dolného hradu sú pozostatkami palácov, hospodárskych a obranných budov a opevnenia s veľkou delovou baštou v dolnom nádvorí. Po rekonštrukcii je národná kultúrna pamiatka verejnosti prístupná spravidla denne v sezóne (marec - október), inokedy obmedzene, resp. na objednávku.

Považský Inovec. Jadrové pohorie na západnom Slovensku zhruba medzi Hlohovcom a Trenčínom pretiahnutého pôdorysu s dĺžkou cca 48 km a šírkou do 15 km, kulminujúce v severnej časti vrchom Inovec (1 042 m n. m.). Severne naň nadväzujú Strážovské vrchy, zo západnej strany susedí s Dolnovážskou nivou a z východnej s Nitrianskou pahorkatinou (obe sú podcelkami Podunajskej pahorkatiny). Geomorfologicky sa delí na štyri podcelky: Vysoký Inovec (Inovec 1 042 m), Nízky Inovec (Bezovec 743 m), Kraľčie vrchy (Marhát 748 m) a Inovecké predhorie na rozsiahlych plošinách pozdĺž západného okraja pohoria s výškami do 550 m n. m. Pohorie je bohaté na pramene. V severnej časti je viacero prameňov minerálnej vody (kyselky). Medzi najvýznamnejšie patria liečivé termálne pramene (s teplotou až 69 °C), vyvierajúce pozdĺž tektonických línií pri úpätí pohoria na Kúpeľnom ostrove v Piešťanoch, ktoré umožnili vznik svetoznámych kúpeľov. Lesy v pohorí tvoria dubiny, dubohrabiny až bučiny v najvyšších častiach. V pohorí je mnoho značených turistických chodníkov a cyklotrás, rozhľadne či vyhlídkové miesta, hrady (zrúcaniny), hradiská, lyžiarske strediská.

Názvy informačných panelov

1. Náučné chodníky Beckova
2. Les a jeho obyvatelia
3. Prírodná rezervácia Sychrov
4. Geológia a geomorfológia

